

Gå til forside: Klik [HER](#)

Kamelia *Camellia*

Nu har Danmark klima til kamelia.

Med fire ugers længere vækstsæson siden 1980'erne er vi begyndt at kunne dyrke kameliaer udendørs i Danmark. Ja nogle har allerede gjort det i flere år. Det er dog kun de færreste kameliaer, der i klarer sig i haven om vinteren. Resten må med få undtagelser overvintre til udestue – gerne i potter, som kan flyttes udendørs om sommeren.

Kameliaen "April Tryst" er en af de mest hårdføre sorter, der findes.

Gengiver med venlig tilladelse af professor Horticulturalist Dr. Hugh Conlon, Tennessee, USA.

<http://www.whatgrowsthere.com/grow/2014/11/29/list-of-zone-6-hardy-camellias-grows-longer/>

Kamelia er i familie med tebusken og hjemmehørende i Japan, Kina, Korea og Taiwan. De er stedsegrønne; men det er især på grund af de utroligt smukke blomster, at vi dyrker dem. Og så får vi endda i tilgift, at de blomstrer i det sene efterår, om vinteren og i det tidlige forår.

Hovedtyperne

Der findes mange arter af Kamelia, som hver især har mange sorter. Den art, som har langt de fleste sorter hedder *Camellia japonica*. Den indeholder tusindvis af sorter og er den mest frostdålede gruppe i vores klima. Enkelte er vinterblomstrende, hvis de står i udestue; men det normale er, at de blomstrer i marts. Lader man dem stå udendørs året rundt, kan man forvente, at de blomstrer i april eller maj.

Mindre betydningsfulde er *Camellia sasanqua* (udtales sasáng-kua), der indeholder et par hundrede sorter, og som blomstrer om vinteren.

Ønsker man en lidt større busk, der kan formes som et lille træ med enorme blomster, skal man vælge *Camellia reticulata*, som er egnet til store nærmest herskabelige havestuer.

Cam. Jap. 'Berenice Boddy'. Selv ud-sprungne blomster tåler et par graders frost.

Du kan se kameliaernes mangfoldighed og skønhed kan ved at klikke på disse link:

https://www.google.dk/search?q=camellia&rlz=1C1ARAB_enDK570DK619&espv=2&biw=1920&bih=949&source=Inms&tbn=isch&sa=X&ei=oRABVfSmB4jqaJClqfgG&ved=0CAYQ_AUoAQ

<https://www.flickr.com/photos/kamelienfreunde/page5/>

Køb af kameliaer.

Det mildere klima har bevirket, at der i dag er rige muligheder for at anskaffe sig kameliaer fra landets mange planteskoler og plantemarkeder. Men ikke alle kameliaer er lige velegnede, for det afhænger primært af, hvor man ønsker at placere sin plante, dvs. udendørs eller indendørs. De fleste uheldige erfaringer med kameliaer fås formentlig, hvis man blot vælger en plante fra hylden uden at få oplysningerne om dens vinterhårdførhed. Hvis denne oplysning ikke findes på planten er det klogt at spørge sig for hos personalet. Desuden har blomstringstidspunkt, blomstens farve og udseende, buskens højde og form også betydning for valget. Det er klart, at en planteskole ikke kan have alle sorter, og er man interesseret i bestemte sorter, må man ty til køb på nettet. Her kan man som regel også finde oplysningerne om de USDA-hårdførhedszoner, at planten er egnet til. Men generelt gælder det, at de angivne oplysninger forudsætter, at planten har haft en passende varm og lang sommersæson, så årets vækst er modnet tilstrækkeligt, og den derfor ikke fryser og dør om vinteren.

Vi dyrker kameliaerne på grund af de smukke blomster, og derfor bør planternes købes, mens de er i blomst, dvs. efterår, vinter eller tidligt forår.

Dyrkning udendørs

Følsomhed over for frost. Skal din kamelia stå udendørs hele året, vil den vigtigste parameter være vinterhårdførheden, og her findes der sorter, som klarer sig væsentligt bedre end andre.

Kamelialerne klarer sig bedst i landets mest lune egne dvs. de forholdsvis kystnære egne og store byområder. Planten bør stå et sted, hvor der er læ De forblæste kuldehuller inde i landet vil ofte give problemer.

Som mange andre stedsegrønne planter bryder kamelialerne sig ikke om frost efter en længerevarende lun periode om vinteren og foråret. I det lune vejr har planten påbegyndt en saftstigning, og da jorden fryser, kan bladene ikke få vand som erstatning for det vand, der fordamper fra bladene. Resultatet viser sig brune svidninger på bladene. Også blomsterknopperne er blevet store i det lune vejr og kan være frostfølsomme. Kunsten består i at forhindre planten i at komme ud af sin vinterdvale, indtil der ikke længere er tegn på en så langvarig frost, at jorden kan nå at fryse gennem længere tid. Det foregår som regel ved at lade planten stå i skyggen i det tidlige forår. Det optimale er i nordsiden eller nordvestsiden af et hus, hvor der er skygge, mens solen står lavt på himlen, og hvor der er sol, når solen står højere senere på foråret. Man kan selvfølgelig også som havejere selv lave foranstaltninger, f.eks. med flisfolie eller en halmmåtte, som skygger og fjerner dem senere, når risikoen for frost er overstået. Endvidere kan man dække jorden omkring planten med et ca. 10 cm tykt lag af tørre smågrene, små grankogler og tilsvarende, der kan virke som isolerende materiale, så jorden ikke fryser.

Placering i sol og skygge. Kameliaernes brede, mørkegrønne blade viser, at buskene i naturen vokser i en lys underskov med større træer. I vores haver vil kameliaerne derfor helst stå i let skygge eller i en vandrende skygge.

En let skygge giver ganske vist lidt færre blomster end i fuld sol, men som regel er der rigeligt med blomster.

Jorden. Planten foretrækker en sur jord med en pH på mellem 5,5 og 7,5. Et godt resultat opnås ved at bruge rododendronjord eller ved at blande sur ubehandlet spagnum sammen med almindelig let sandet havejord. Da kameliaerne er lidt kritiske med vand, vil det være bedst at benytte en jord med et stort indhold af humus. Det kan opnås ved at iblande en god færdig varmekomposteret kompost (bemærk dog, at der i dette tilfælde så skal bruges lidt mere spagnum, idet kompostens pH værdi som regel ligger mellem 7,5 og 8). (Det er ikke heldigt at anvende koldkomposteret kompost, der kan indeholde svampe, som er skadelige for kameliaerne). Som mange andre planter bryder kameliaer sig ikke om sjaskvåd jord om vinteren, hvor rødderne kan angribes af rådsvamp. De seneste milde vintre, som også i fremtiden vil være det almindelige, medfører meget vinterregn, og derfor er det vigtigt at sørge for, at planterne har et godt dræn.

Plantning. Plantningen bør foregå om foråret. Planter der om efteråret, er der stor risiko for at planten dør. Køber du planterne over nettet i udlandet, leveres planterne ofte i 2 -3 liters pletter og har her en alder på 2 -3 år. Ved modtagelsen bør de staks plantes over i en lidt større plette med frisk let sur jord. Planten bør være 5 - 6 år gammel inden den plantes udendørs og ompot undervejs til stadigt større pletter. Det gælder også de vinterhårdføre planter. Gå ud fra, at planten trives godt i et plantehul med en diameter og en dybde på mindst 40 cm. Hertil skal man påregne ekstra mindst 20 cm i dybden til et lag sand, der skal virke som dræn.

Vanding. Fra den første blomstring om foråret til det tidlige efterår (dvs. i vækstsæsonen) vil kameliaerne gerne have meget vand. Men vand først, når jorden begynder at føles tør. Kameliaer har et fladt rodnæt, så der er ingen grund til at pøse vand dybt i jorden, hvor rødderne alligevel ikke kan nå det. Da jorden bør ligge til den sure side, skal man helst undlade at vande med det kalkholdige vand fra vandhanen. Opsamlet regnvand er her langt det bedste. Som andre stedsegrønne planter bruger kameliaen også vand om vinteren, og selv om jorden på denne årstid skal ligge til den tørre side, må den ikke tørre helt ud, for det tåler den ikke.

Gødskning. Kameliaerne bruger en del næring på at udvikle blade og knopper og skal derfor tilføres gødning. Der kan anvendes almindelig flydende drivhusgødning; men for at bevare jordens surhed er det bedst at benytte en sur gødning i form af f.eks. svovlsur ammoniak. I begge tilfælde bør gødningen tilføres jævnlige men kun i halv dosis af normaldoseringen for planter i drivhus. Ellers er der risiko for visne bladspidser eller ødelagte blomsteranlæg.

Beskæring.

Vær ikke bange for at beskære kameliaerne. Hvis du ikke beskærer, vil planterne ofte stå med grene, hvor større eller mindre stykker er helt uden blade – og det er ikke altid noget kønt syn. Det er bedst at beskære, når blomstringen er overstået, og planten kvitterer året efter med rigtig mange blomster.

Denne kamelia har stået alt for lang tid uden beskæring.

Dyrkning indendørs.

Har du en kølig frostfri udestue, har du hermed det allerbedste sted for alle kameliaer. Her behøver du ikke at tænke på vinterhårdførhed men alene på blomsterne, blomstringstidspunkt, blomstringens varighed og plantens størrelse og form. Holder du temperaturen nede, kan du midt om vinteren nyde de smukke blomster i ugevis, ja nogle op til flere måneder, uanset vintermørket.

Kameliaer bør ikke stå med over 15 grader under vinterhvile og blomstring. Gør de det bliver luften let så tør, at knopperne falder af. Jo koldere planterne står, jo mindre lys behøver de til gengæld.

Fra oktober til april, altså også mens kameliaen blomstrer, bør jorden ikke være for fugtig, snarere lidt tør. Spar på vandet ved kun at vande måske en gang om ugen. Brug regnvand eller kogt vandfor at bevare jordens surhedsgrad. Og gødning må først tilføres, når blomstringen er overstået.

Efter blomstringen bør man stille planterne i haven, så de kan lade op i lys og luft. Grav evt. potterne ned i et bed som ekstra sikkerhed mod udtørring - men de skal vandes.

Ompotning

Jordblandingen til potter skal være sur. Brug eksempelvis færdigkøbt rododendronmuld eller lav selv en blanding som vist på den foregående side under "jord". Tilsæt yderligere en femtedel Leca-nødder for at få en luftig og veldrænet jordstruktur. Ompot mellem hver andet år eller hvert femte år, bedst lige efter blomstringen. Også hvis en plante mistrives uden påviselig grund, bør den plantes om. Hvis rødderne er lyse og sunde, har vandingen været korrekt. Sorte rødder tyder på svamp, som skyldes overvanding.

De mest vinterhårdføre kameliaer

I USA har dr. Parks i 1990-erne udviklet nogle kameliaer, som var mere vinterhårdføre, end man tidligere havde set. Denne gruppe er ekstremt vinterhårdføre og starter altid med "April". De er alle hårdføre i zone 6B, og en enkelt, "April Remembered" kan overleve ved -20 °C. De gengives her:

April Blush

April Snow

April Tryst

Ovenstående 3 fotos er gengivet med venlig tilladelse af Carolyn Walker, 325 South Roberts Road, Bryn Mawr, Pennsylvania, USA. <http://carolynsshadegardens.com/>

April Remembered

April Dawn

April Kiss

Ovenstående tre stammer fra Kamelien-24. Flere af disse kan købes på nettet. Her er et link til firmaet, der ligger lidt nord for Hamborg:

http://www.kamelien-24.de/shop_content.php?colD=15&s_o_b=b

Dr. William Ackerman ved "The U.S. National Arboretum" har efterfølgende udviklet kameliaer til endnu lavere vintertemperaturer. Disse er det muligt at købe i USA – men de er stadigvæk vanskelige at købe i Europa. Man får dog et indtryk af sorterens udseende og laveste overlevelsestemperaturer ved at klikke på dette link, som fører frem til en rumænsk web site:

<http://egradini.ro/forum/threads/centralizator-varietati-camellii-rezistente-la-frig-hardy.7562/>

Formering

Kameliaer formes med halvmodne stiklinger, modne stiklinger, luftning og podning.

Frøformering er ligeledes en mulighed, men ofte kommer de nye planter ikke til at ligne forældrene. Da de frøformere planter desuden tager 6 til 8 år om at komme i blomst med en uforudsigelig kvalitet, er det nok kun de færreste der vil benytte sig af denne mulighed.

Halvmodne stiklinger slår ofte bedre rod, hvis du fjerner en 1.5 cm strimmel af barken i stiklingens bund og dypper såret i roddannerhormon.

Modne stiklinger behandles som de halmodne; men de tages om efteråret og indtil sidst på vinteren. De bruger ca. tre måneder om at slå rod.

Ved podning benyttes *Camellia sasanqua* undertiden som rod, fordi den er modstandsdygtig over råd. Men da der også er mange andre ønsker/krav, der skal tilgodeses, bliver *Camellia japonica* også anvendt ofte.

Links

<http://www.kameliaer.dk/>

<http://www.fayettevillecamellioclub.org/mobile/Propagating.html>

<http://www.greenviewfertilizer.com/articles/camellias-for-colder-climates>

<http://camelliashop.myshopify.com/blogs/news-1/16843400-cold-hardy-camellias-by-dr-william-ackerman>

<https://www.rhs.org.uk/advice/profile?pid=327>

<https://www.greergardens.com/camellias1.htm>